

Forfatter: [Martin Brun]

Titel: Et sælsomt og græsseligt Qvinde-Spøgelse, seet og observeret ved adskillige Leiligheder og paa adskillige Steder her i Kiøbenhavn og i nogle Egne her i Nærheden, af nogle filosofiske Skildvagter. Sammenskreven til Skræk og Advarsel for alle, og til Forbedring for nogle af den politiske Speider.

Citation: [Martin Brun]: "Et sælsomt og græsseligt Qvinde-Spøgelse, seet og observeret ved adskillige Leiligheder og paa adskillige Steder her i Kiøbenhavn og i nogle Egne her i Nærheden, af nogle filosofiske Skildvagter. Sammenskreven til Skræk og Advarsel for alle, og til Forbedring for nogle af den politiske Speider.", i [Martin Brun]: *Luxdorps samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 14, ?* Kiøbenhavn, 1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_014-shoot-workid1_014_025.pdf (tilgået 06. maj 2021)

Anvendt udgave: Luxdorps samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 14

Ophavsret Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen.](#)

[↶](#)

Et sælsomt og græsseligt Qvinde-Spøgelse, seet og observeret ved adskillige Leiligheder og paa adskillige Steder her i Kiøbenhavn og i nogle Egne her i Nærheden, af nogle philosophiske Skildvagter.

I min Fryd paakom mig Bitterhed.

Biblen.

Sammenskreven

til Skræk og Advarsel for alle, og til Forbedring for nogle af den

[✕](#) politiske Speider.

[✕](#) Kiøbenhavn 1771.

2

3

[✕](#) Salomons Ordsprog 25 Cap. 2-8.

[✕](#) Det er Guds Ære at skiule en Ting; men det er Kongens Ære at randsage en Ting.

[✕](#) Himlens Høihed, Jordens Dybhed og Kongers Hierter ere urandsagelige.

4

[✕](#) 4

[✕](#) Borttag Skummet fra Sølvvet, saa faaer Guldsmeden et Kar deraf.

[✕](#) Borttag en Ugudelig fra Kongens Ansigt; saa skal hans Throne stadfæstes med Retfærdighed.

[✕](#) Bryst dig ikke for Kongens Ansigt, og staae ikke i de Mægtiges Sted.

[✕](#) Thi det er bedre, at man siger til dig: Stieg hid op, end at man skal fornede dig for en Fyrstes Ansigt, saa dine Øine seer derpaa.

[✕](#) Vide Ursins Forklaring over disse Sprog.

5

[✕](#) 5 Taage vige fra eders Øine, og Søvn iile til de rolige Egne, hvor Fred og Hvile kysse hinanden. I flumrende Danske! der er Gløder under eders Leie; eders Hvile vil blive som deres, der midt i et brusende Hav deeler Frygt og Haab imellem Liv og Død.

[✕](#) Tager Speilet frem af Formaals-Tiden! spiller og skuer eder! seer efter, om der nogensinde var dyr Tid paa Hevn og Straf, hvor der var Forraad paa Synd og Uretfærdighed.

[✕](#) Saa sov et Sodoma; men neppe lukte Tryghed et Øie til, før svovlede Flammer fra den vrede

Retfærdigheds Heede oplukte det andet; men for sildig hylede du, du Hore-Stad! din Dom var fældet, og dit Helvede begyndte alt at brænde her i Tiden. — Dig nægtet ei det søde Evangelium sin milde Nærværelse, men du traadde det guddommelige Ord med Fødder, da Forstokkelse belagte dit Hierte med et Kobber Pantser,

6

⌘ 6

⌘ og Sikkerhed bandt for dine Øine, at du ei skulde see, og stoppet dine Øren, at du ei skulde høre. — Du var en stor! — Ja Du var en stor Hore! ulyksalige Stad; men vi! — men vor Stad! — er den bedre? ere vi reenere? — Nei! vi skidne Sodomiter! vi opammer de heedeste Ildsluer fra Hævnens oprørte Svælg. Vi, ja vi vil forsøge, hvor heed et Helvede kan blive. — Nu iler Plager til vore Egne! nu nærmer den vrede Almagt sig til vore Stads Porte. — Jeg seer hende! ja, jeg seer hende, det fæle Spøgelse: det er Løstighed! denne Jordens gamle Hore; hendes Gang er snedig, hendes Vink trædske, hendes Øine funkler, hun favner i Fleng den Fremmede og den Indfødte, og den unge Karl og Ægtemanden, og Broderen og Blodsforvanten; den Gamle vil hun forsøge, og den Unge vil hun forføre, hun fanger dem begge; ja det er hende! jeg vil fortælle eder, I mine kiere Landsmand! al vores fælles Ulykke; al vores fælles Ulykke, den er farlig; men at kiende sin Sygdom, er Veien til Helbredelse. — Vaager og beder!

7

⌘ Fem af vore filosofiske Skildvagter, der lenge har luret paa Dannemarks Vel, og hverken sparet sig for vaagne Nætter eller idelige Møier, vare de første der opdagede og fik fat paa det farlige Qvinde-Spøgelse Løstighed.

⌘ En Dag, da de vare uden for Byen, ei for at æde og drikke deres egen og andres Velfært op, men for at observere deres Landsmænds galne Foretagender, saae de en feed og spekket dansk Dame, at spadsere i en Dal, nær ved dem; paa hendes matte Fied mærkede de, at det var den danske

8

⌘ 8 Ladhed, der i langvarige Fredstider var kommen til en uendelig stor Førighed; vore 5 Skildvagter ere af det Slags Folk, der ved alle Leiligheder stiæler, ikke Folkes Ære eller Næringsmidler, men Lærdomme, baade af Folkes Dyder og Laster, (saasom dette Tyverie opbygger Mennesket, og ved alle Leiligheder erindrer det om sine Pligter, er det ingen Mode iblant os at bestiele Folk paa denne Maade.) De nærmede sig til hende, og gave sig i Snak med hende, de spurgte hende om Aarsagen til hendes forunderlige store Velmagt, hvorledes hun kunde være saa feed. og fornøiet, da de Danske saae ud i Almindelighed som Been-Rader. Her begyudte hun at fortælle os først Aarsagen til hendes egen Velmagt, og siden Aarsagen til de Danskes svækkede og udtærede Legemer. Her ere Hendes egne Ord:

⌘ " Man har saa længe havt den ulyk-

⌘ * salige Fordom, at naar et Land har Fred " og rolige Dage, da er Landet lykkelig. " O! mavre Lyksalighed! hvor har du nar- " ret de eenfoldige Danske! et Land, som

⌘ " den Almægtige har velsignet med en lang-

9

⌘ 9

⌘ " varig Fred, er virkelig lykkelig, i Hense" ende til Freden selv, dette kan 'en Tosse " begribe, men naar et Land nu misbruger " denne Fred, eller bruger denne Fred som " et Middel til at udøve utæmmet alle li" derlige Gierninger, saa følger jo nødven" dig deraf, at de bæstiske og kieldringagti" ge Handler indsniger sig i et Land, " først Ladhed, siden Vellyst, Løstighed, " Uteerlighed, Fritænkerie, Sværmerie, Fyl" derie, Drukkenskab, kiæk og fræk Hore" rie, Bagtalelse, Mord imellem Mand og " Kone, Kiv og Nag imellem Broder og " Søster, Forræderie imellem Ven og Fren-

⌘ " de, og hele Klynger og Knipper af Bo" lere og Horer. Lad Dannemark komme " frem og sige: at den har brugt den lang " varige velsignede Fred, " (hvilken Fred

⌘ vi vil og bør ansee som en Følge af den

⌘ Almægtiges overordentlige Kierlighed og Naa- de over Dannemark, og langt fra ikke som en Virkning af vore politiske Geisters elendige Klygtighed,) " til at blive nogle ret " velsignede og dydige Borgere! nei, det

⌘ " kan det ikke; thi de Danskes Gierninger

X " vidne imod dem. See! da de Danske

10

X 10

X nu slog sig til Rolighed og Tryghed, saa gjorde jeg intet andet end spiste og drak og sov, det lærte jeg af de sikke Danske. Og dette er Aarsagen til min Før- lighed og Velmagt."

X "Nu kommer vi til Aarsagen til de Danskes svækkede og udtærede Legemer?

X Et Spørgelse blev indført her i Riget, kaldet Løstgighed. For de Eenfoldiges Skyld var Ondskaben saa forsigtig, at den strax glemte og indslutte de dette Gespænst i en Dukate forgyldt Æske, og lod det slippe ud deraf midt i Byen den 1ste Juni 1770, men dette Spørgelse blev ikke synlig førend i Aaret 1771; thi tilforn havde Undersaatterne morret sig med et Uhyre, indført iblant os fra Fremmede, kaldet lumsk Hore- rie, c: Horerie under Rosen." —

X (Hos de gamle Christne tæmmede de borger- gerlige Love Fritænkerie og Liderlighed ved adskillige Straffe, og ved Belønninger for dem, som forøgede Borgernes Tal ved Nyt- ten af lovlige Giftermaale *). Man maa

11

X 11

X gifte sig eller afholde sig **). "Dette sam-

X me Qvinde-Spørgelse gik omkring i Riget, snart hos de saa kaldede Store, snart hos den gemeene Mand."

X I den Tid det var usynlig, blæste det paa alle og i alle en Satans Forgift, kaldet Lyst til at hore. Drift til at bole.

X Man var vant til at hore, siden man havde havt Omgang med Uhyret: Lumsk Horerie, saa at denne Spørgelsets Forgift blev indslurket med søde Munde af mange, og saasnart denne Forgift var fordøiet, mærkede man en Paroxysmus hos Folk; de falt baglænds om paa Ryggen, og arbeidede i Raserie af alle Kræfter, paa at skille Staten ved Folk. Saa fik Qvinde-Spørgelset: Løstgighed, Raade-Rum, og en gandske artig Tilladelse, til at have en utilladelig Omgang med Landets Døttre og Sønner, og Koner og Mænd, og de saa kaldede

X *) Tac. An. 3. v. tit. cod. de Infir. Pæn. Cælib. v.

X Baron. An. 57. N. 44.

X **) C. A. Strom. pag. 459. D.

12

X 12

X Fruer og Herrer, som Staten desværre vrimler af, der aarlig skiller den ved sin væsentlige Nytte.

X Overalt hvor man seer hende, seer man Hende med Forordningen i Haanden af 13. Juni 1771, tillige med hendes skidne Tie- neste-Pige: Liderlighed, bærende en heel Riis Papiir, hvorpaa Løstgighed skriver alle sine vellystige Betænkninger og geile Noter. Naar denne sorte Satans Rolle er skreven færdig, faaer enhver Bolere og Hore en kort forfattet Afskrift deraf, som skal være dem til Trøst og Lindring, naar de ere blevne kied af, eller kan ikke længere hore.

X Enhver som Spørgelset passerer forbie, kan vilde naar det er nær ved dem, paa en liderlig Stank af forbrændte Forordninger, trykte paa graat Papiir, og Skamskrifter, aftrykkede paa en Slags hvid og stinkende Hud, man treffer i alle Huse.

X Vore Ægtemænd og vore Koner, vore Jomfruer og vore Ungkarle, vore Tienere

13

X 13

X og Tjenestepiger, faaer en Instrux af Qvin- de-Spørgelset: løstgighed, fra den Dag de bliver indskrevne i Bolernes eller Horenes Klasse; den er af følgende Indhold:

☒ "Jeg mægtige Hjerternes Dronning, af gammel Byrd og Stamme, nedstammende directe og i lige Linie fra den mægtigste Fyrste Beelsebub; gjør vitterlig, at siden det menneskelige Kiøn i en Tid af mange Aar har viist en overordentlig Føielighed i at lystre mig, men alt dette i en idelig Forvirring og Uorden, saa er nu min faste Villie, som jeg tillige hermed befaler alle og enhver, som fra Dato af indtil Tidens Død, maatte vilde vise sig en troe Slave eller Slavinde af mig, eller være iblant dem der kiender og lyder mine Love, at benytte sig idelig af den Sovedrik, jeg gratis og uden Betaling lader Uddeele ved min Tienestepige: Liderlighed, til alle mine troe

☒ Undersaatte og Undersaatinder, for nogen- lunde at dæmpe uden svække Fiende, Sam- vittighed, der hindrer mine Folk fra den

14

☒ behørig Lydighed i mine Love, og for herefter at see mine Underdanere i en ordentlig Lydighed, følger hermed min Instruxes Regler:

☒ 1.

☒ Alle og enhver, som har Lyst at sværge under min Fahne, skal aflevere mig sin Eftertanke, som igien skal blive ham leveret ved Dagenes Ende, og i de Aar han igien kan behøve Bruget af den.

☒ 2.

☒ Af gifte Koner fordrer jeg den stadige Lydighed imod mig, ei at Viise sig Slavinder af deres tossede og gode Mænd; enten ved at gaae i Seng til rette Tid, det er at sige, tilig, eller ved at tage dem med, som unyttige og besværlige Hængetræe, eller gjøre dem deelagtige i et Æres Stevne- maal eller tillade dem nogen Tid at udfritte, hvad det end være kunde, da man saa lettelig i sin billige Nidkærhed kunde sige det man siden kom til at fortryde, eller

15

☒ 15 unde dem den skidne Fornøielse, at være tilstæde med paa Stevnemaal.

☒ 3.

☒ Med unge Piger der endnu ere uerfarne og Lærlinge, vil Vi endnu være mindre streng, de skal i det første Aar de bliver indviede i min Tieneste, alleneste see til og tie; andet Aar efter bør de tage Haand i med Gierningen, for ikke at ansees for dovne og koldsindige, og tredie Aar efter, vil de være duelige Fruentimmer i min Stat; Belønningen veed de selv, enhver Pige fødes med den. Om det skulde treffe ind, at 35 Kierester, som enhver Pige nu har, skulde møde af en Hændelse paa Stevnemaal med Pigen, da bør hun vise mig sin Lydighed, og lade Naturen gaae over Optugtelsen, som et artig og velarter PigeBarn. —

☒ 4.

☒ Enhver Ægtemand der vil have Ord og Tittel af galant, maa ikke see suurt ved,

16

☒ 16

☒ at taale de Omkostninger, hans Kone imellem Aar og Dag kan koste ham.

☒ 5.

☒ Alle Forældre, der vil fortjene Navn af Folk, der veed at leve, bør tie og smile, som velartede Forældre, naar Naturen Husker deres Døttre paa, hvorfor de ere komne i Verden, nemlig, ikke for at vansmægte inden for de kolde Kloster-Muure; men for at voxte og formeeres.

☒ Alle Skildvagter, det være sig gamle erfarne Matroner og Damer, eller unge durkdrevne Nympher og Piger, eller haandfaste udlærte Karle, eller og smaae vittige Børn, bør betales vel for deres havte Møie ved at staae trolig paa Udkik, enten for at spare en vakker ung beleven Kone for hendes Mands knurrende Formaninger, eller for at skiule en venlig og frugtbringende Pige fra hvasse Forældres brumrende Kommentarer, eller for at skaane en Mand og en

17

☒ 17 Søn, der kappes om, hvem der snarest og best kan vise sin Artighed imod gesvindte Koner og Piger, og en Kone og en Datter, hvem der snarest og best kan gjøre Livet behagelig for elskværdige vakkre Mænd og Karle, imod Suurseen og al Slags Misfornøjelse.

☒ Da jeg nu har funden for got, at opholde mig nogle Aar her i Riget, saasom jeg finder Folket at være heel villige, og vise en blind Lydagtighed imod mine Love, skal jeg til en evig Ihukommelse lade oprette en Ærestøtte for denne Nation, paa Gnidus, hvorhen enhver Ægtekone og Jomfrue, enhver Ægtemand og Ungkarl skal absolut gaae Pillegrimsgang, engang i det allermindste i deres Liv, til en Belønning for de saa nøie have iagttaget min Instrux og Befalning; derimod skal alle egensindige knurrevorne Pebersvene trolig og nøie opvarte ved alle disse aarlige Offer-Dage, og det under Straf af min høieste Unaade. Og skal man aarlig til Ære

18

☒ 18

☒ for Gudinden Venus, slagte og opbrænde 3 Par unge Turtelduer, 5 Par Svaner og nogle feede Svine Hierter. Hvilket jeg Hermed ved min Stammefader Beelsebubs Anseelse forkynder og befaler mine troe Undersaattere af begge Kiøn.

☒ Skrevet paa Skiødet af Ladhed, min Fortrolige den 1ste Augusti 1771.

☒ Løstighed.